

Tlač a informácie

Súdny dvor Európskej únie
TLAČOVÉ KOMUNIKÉ č. 48/18
V Luxemburgu 17. apríla 2018

Rozsudok vo veci C-441/17
Komisia/Poľsko (Prales Białowieża)

Činnosti obhospodarovania lesov týkajúce sa lokality Natura 2000 Puszcza Białowieża uskutočnené Poľskom porušujú právo Únie

Vykonávanie týchto činností vedie k zániku časti tejto lokality

V roku 2007 Komisia v súlade so smernicou „o biotopoch“¹ schválila označenie lokality Natura 2000 Puszcza Białowieża, ktorá zahŕňa najmä tri lesné oblasti Białowieża, Browsk a Hajnówka, ako „lokality európskeho významu“ z dôvodu prítomnosti prirodzených biotopov a biotopov určitých druhov zvierat a vtáctva, ktorých ochrana je prioritná. Táto lokalita predstavuje tiež „osobitne chránené územie“ vtáctva označené v súlade so smernicou „o vtáctve“². Lokalita Natura 2000 Puszcza Białowieża patrí podľa Komisie medzi najlepšie zachované prirodzené lesy v Európe a charakterizuje ju veľké množstvo starých stromov, najmä storočných, a veľké množstvo odumretého dreva.

Z dôvodu neustáleho rozširovania lykožrúta smrekového³ poľský minister životného prostredia v roku 2016 schválil na obdobie rokov 2012 až 2021 takmer strojnásobenie ťažby dreva iba v lesnej oblasti Białowieża, ako aj činnosti aktívneho obhospodarovania lesov ako sanitárne rezy, zalesňovanie a omladzujúce rezy v oblastiach, v ktorých boli dovtedy akékoľvek zásahy vylúčené. Následne v roku 2017 generálny riaditeľ lesného úradu prijal v súvislosti s tromi lesnými oblasťami Białowieża, Browsk a Hajnówka rozhodnutie č. 51 „o výrube stromov napadnutých lykožrútom smrekovým a o odstránení stromov, ktoré predstavujú hrozbu pre verejnú bezpečnosť a v súvislosti s ktorými vzniká nebezpečenstvo požiaru, a to pokiaľ ide o všetky vekové triedy lesných porastov v lesných oblastiach...“. Pristúpilo sa teda k odstraňovaniu suchých stromov a stromov napadnutých lykožrútom smrekovým v týchto troch lesných oblastiach na území o rozlohe približne 34 000 hektárov, pričom lokalita Natura 2000 Puszcza Białowieża sa rozkladá na 63 147 hektároch.

Keďže Komisia sa domnievala, že poľské orgány sa neubezpečili o tom, že tieto činnosti obhospodarovania lesov nenarúšajú integritu lokality Natura 2000 Puszcza Białowieża, 20. júla 2017 podala žalobu, v ktorej navrhla, aby bolo rozhodnuté, že Poľsko si nespĺnilo povinnosti, ktoré mu vyplývajú zo smerníc „o biotopoch“ a „o vtáctve“.⁴

Vo svojom rozsudku z dnešného dňa **Súdny dvor konštatuje, že Poľsko si nespĺnilo povinnosti**, ktoré mu vyplývajú z týchto smerníc.

¹ Smernica Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín (Ú. v. ES L 206, 1992, s. 7; Mim. vyd. 15/002, s. 102), naposledy zmenená smernicou Rady 2013/17/EÚ z 13. mája 2013 (Ú. v. EÚ L 158, 2013, s. 193).

² Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/147/ES z 30. novembra 2009 o ochrane voľne žijúceho vtáctva (Ú. v. EÚ L 20, 2010, s. 7), zmenená smernicou 2013/17.

³ Ide o pustošivý druh chrobáka, ktorý napáda predovšetkým smrek.

⁴ Okrem toho Komisia požiadala Súdny dvor, aby Poľsku nariadil, aby až dovtedy, kým Súdny dvor nerozhodne o veci samej, zastavilo okrem prípadu ohrozenia verejnej bezpečnosti činnosti aktívneho obhospodarovania lesov v niektorých biotopoch a lesných porastoch, ako aj odstraňovanie odumretých storočných smrekov a výrub stromov v rámci zvyšovania objemu ťažby dreva v lokalite Puszcza Białowieża. Komisia tento návrh doplnila návrhom na uloženie pokuty pre prípad nedodržania nariadených príkazov. Uznesením z 20. novembra 2017 Súdny dvor tomuto návrhu vyhovel (pozri [TK č. 122/17](#)).

Komisia v prvom rade pripomína, že smernica „o biotopoch“ ukladá členským štátom súbor povinností a osobitných postupov, ktoré majú zabezpečiť zachovanie alebo prípadne obnovenie prirodzených biotopov a druhov divokej fauny a flóry európskeho významu s cieľom dosiahnuť všeobecnejší cieľ tejto istej smernice, ktorým je zabezpečenie vysokej úrovne ochrany životného prostredia, pokiaľ ide o územia chránené v zmysle smernice. Povolenie plánu alebo projektu možno teda vydať len za predpokladu, že príslušné orgány nadobudli ku dňu prijatia rozhodnutia, ktorým sa povoľuje realizácia projektu, istotu, že projekt nebude mať nepriaznivý vplyv na integritu predmetnej lokality. V prejednávanvej veci však Súdny dvor konštatuje, že keďže poľské orgány nemali k dispozícii všetky relevantné údaje na posúdenie vplyvov predmetných činností aktívneho obhospodarovania lesov na integritu lokality Natura 2000 Puszcza Białowiecka, nevykonali pred prijatím rozhodnutia z roku 2016 a rozhodnutia č. 51 potrebné posúdenie týchto vplyvov a tým porušili povinnosť vyplývajúcu im zo smernice „o biotopoch“. V tejto súvislosti Súdny dvor spresňuje, že posúdenie vplyvov z roku 2015⁵ nemôže vyvrátiť akúkoľvek vedeckú pochybnosť o nepriaznivých vplyvoch rozhodnutia z roku 2016 na lokalitu Natura 2000 Puszcza Białowiecka.

Súdny dvor ďalej preskúmal, či predmetné činnosti aktívneho obhospodarovania lesov môžu mať nepriaznivé vplyvy na chránené biotopy a druhy v lokalite Natura 2000 Puszcza Białowiecka, a teda mať nepriaznivý vplyv na integritu tejto lokality. V tejto súvislosti konštatuje, že sporné rozhodnutia neobsahujú obmedzenia veku stromov alebo lesných porastov, ktorých sa tieto činnosti týkajú, predovšetkým podľa biotopu, v ktorom sa nachádzajú. Okrem toho tieto rozhodnutia povoľujú výrub stromov z dôvodu „verejnej bezpečnosti“, bez akéhokoľvek spresnenia konkrétnych podmienok odôvodňujúcich výrub z takéhoto dôvodu. Podľa Súdneho dvora argumentácia, ktorú uviedlo Poľsko, neumožňuje dospieť k záveru, že predmetné činnosti aktívneho obhospodarovania lesov môžu byť odôvodnené potrebou zastavenia šírenia lykožrúta smrekového.

Okrem toho Súdny dvor konštatuje, že vykonanie predmetných činností aktívneho obhospodarovania lesov vedie k zániku časti lokality Natura 2000 Puszcza Białowiecka. Takéto činnosti preto nemôžu, v rozpore s tým, čo tvrdí Poľsko, predstavovať opatrenia zabezpečujúce ochranu tejto lokality. Súdny dvor v tejto súvislosti zdôrazňuje, že lykožrút smrekový nebol vôbec označený v pláne obhospodarovania lesa z roku 2015⁶ za potenciálne nebezpečenstvo pre integritu lokality Natura 2000 Puszcza Białowiecka, ale naopak, v tomto pláne bolo identifikované ako potenciálne nebezpečenstvo práve odstraňovanie storočných smrekov a borovíc napadnutých lykožrútom smrekovým.

Napokon Súdny dvor uvádza, že rozhodnutie z roku 2016 a rozhodnutie č. 51 sú nevyhnutne spôsobilé viesť k poškodzovaniu alebo ničeniu miest na rozmnožovanie a miest na oddych druhov saproxylických chrobákov chránených smernicou „o biotopoch“ ako druhy európskeho významu, ktoré vyžadujú prísnu ochranu.

Pokiaľ ide o smernicu „o vtáctve“, táto smernica podľa Súdneho dvora ukladá členským štátom prijať opatrenia nevyhnutné na vytvorenie všeobecného systému ochrany všetkých druhov prirodzene sa vyskytujúceho voľne žijúceho vtáctva. Táto smernica najmä zakazuje úmyselné ničenie alebo poškodzovanie ich hniezd a vajec, ako aj úmyselné rušenie týchto vtákov (hlavne počas obdobia hniezdenia a výchovy mláďat), pokiaľ by rušenie bolo značné vzhľadom na ciele tejto smernice. V tejto súvislosti Súdny dvor uvádza, že sporné rozhodnutia, ktorých vykonávanie bude nevyhnutne viesť k poškodzovaniu alebo ničeniu miest na párenie alebo miest na oddych uvedených druhov vtákov, neobsahujú konkrétne a špecifické opatrenia na ochranu, ktoré by umožňovali vyňať z ich pôsobnosti úmyselné usmrcovanie a ničenie biotopov týchto vtákov, ako aj zabezpečiť účinné dodržiavanie uvedených zákazov.

V dôsledku toho Súdny dvor žalobe v celom rozsahu vyhovel.

⁵ Ide o posúdenie vplyvov plánovaných opatrení na životné prostredie, ktoré vykonalo Regionalna Dyrekcyj Lasów Państwowych w Białymstoku (Generálne riaditeľstvo štátnych lesov v Białymstoku, Poľsko) v roku 2015.

⁶ Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku (Regionálny riaditeľ pre ochranu životného prostredia v Białymstoku, Poľsko) schválil Plan Zadań Ochronnych (plán ochranných opatrení), ktorý určuje ciele ochrany a zavádza ochranné opatrenia týkajúce sa lokality Natura 2000 Puszcza Białowiecka pre územie troch lesných oblastí Białowieża, Browsk a Hajnówka.

UPOZORNENIE: Žalobu o nesplnenie povinnosti smerujúcu proti členskému štátu, ktorý si nesplnil svoje povinnosti vyplývajúce z práva Únie, môže podať Komisia alebo iný členský štát. Ak Súdny dvor určí, že došlo k nesplneniu povinnosti, dotknutý členský štát je povinný bezodkladne vykonať rozsudok. Ak sa Komisia domnieva, že členský štát nevykonala rozsudok, môže podať novú žalobu s návrhom na uloženie peňažných sankcií. Avšak v prípade neoznámenia opatrení na prebratie smernice Komisii môže Súdny dvor na návrh tejto inštitúcie uložiť sankcie v štádiu prvého rozsudku.

Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Súdny dvor.

[Úplné znenie](#) rozsudku sa uverejňuje na internetovej stránke CURIA v deň vyhlásenia rozsudku.

Kontaktná osoba pre tlač: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499

Obrazový záznam z vyhlásenia rozsudku je k dispozícii na „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106